

Bryssel den 11 mars 2020
(OR. en)

6766/20

ENV 168
COMPET 115
AGRI 88
TRANS 113
MI 72
IND 32
CONSOM 54
ECOFIN 182
ENER 82
RECH 97
SAN 88
MARE 2
SOC 144
CHIMIE 7
ENT 33

FÖLJENOT

från:	Jordi AYET PUIGARNAU, direktör, för Europeiska kommissionens generalsekreterare
inkom den:	11 mars 2020
till:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	COM(2020) 98 final
Ärende:	MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN En ny handlingsplan för den cirkulära ekonomin För ett renare och mer konkurrenskraftigt Europa

För delegationerna bifogas dokument – COM(2020) 98 final.

Bilaga: COM(2020) 98 final

Bryssel den 11.3.2020
COM(2020) 98 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

**En ny handlingsplan för den cirkulära ekonomin
För ett renare och mer konkurrenskraftigt Europa**

INNEHÅLL

1.	INLEDNING	2
2.	EN POLICYRAM FÖR HÅLLBARA PRODUKTER.....	3
2.1.	Hållbar produktdesign	3
2.2.	Ökat inflytande för konsumenter och offentliga köpare.....	5
2.3.	Cirkularitet i produktionsprocesser	6
3.	VIKTIGA PRODUKTVÄRDEKEDJOR	7
3.1.	Elektronik och IKT	7
3.2.	Batterier och fordon.....	8
3.3.	Förpackningar.....	8
3.4.	Plast	9
3.5.	Textilier	10
3.6.	Byggande och byggnader	11
3.7.	Livsmedel, vatten och näringsämnen	12
4.	MINDRE AVFALL, MER VÄRDE	13
4.1.	En förstärkt avfallspolitik till stöd för avfallsförebyggande och cirkularitet.....	13
4.2.	Förbättra cirkulariteten i en giftfri miljö	14
4.3.	Skapa en väl fungerande EU-marknad för returråvaror	14
4.4.	Hantera avfallsexporten från EU	15
5.	EN CIRKULÄR EKONOMI SOM FUNGERAR FÖR MÄNNISKOR, REGIONER OCH STÄDER.....	16
6.	ÖVERGRIPANDE ÅTGÄRDER	16
6.1.	Cirkularitet som en nödvändig förutsättning för klimatneutralitet.....	16
6.2.	Att få ekonomin på rätt spår	17
6.3.	Driva på omställningen med hjälp av forskning, innovation och digitalisering	18
7.	LEDA INSATSERNA PÅ GLOBAL NIVÅ	18
8.	ÖVERVAKNING AV FRAMSTEGEN	19
9.	SLUTSATS	20

1. INLEDNING

Vi har bara en jord, men år 2050 kommer världen att konsumera som om vi hade tre jordklot¹. Den globala förbrukningen av material som biomassa, fossila bränslen, metaller och mineraler beräknas fördubblas under de kommande 40 åren² medan den årliga avfallsgenereringen beräknas öka med 70 % till 2050³.

Eftersom mer än hälften av de totala växthusgasutsläppen och mer än 90 % av förlusten av biologisk mångfald och vattenstressen beror på utvinning och bearbetning av resurser, lanserades i **den europeiska gröna given⁴** en samordnad strategi för en klimatneutral, resurseffektiv och konkurrenskraftig ekonomi. **En uppskalning av den cirkulära ekonomin från ett fåtal föregångare till de stora ekonomiska aktörerna** kommer att vara avgörande för att uppnå **klimatneutralitet senast 2050** och för att **frikoppla ekonomisk tillväxt från resursanvändning**, samtidigt som man säkerställer EU:s långsiktiga konkurrenskraft och ser till att ingen lämnas utanför.

För att uppfylla denna ambition **måste EU påskynda övergången till en regenerativ tillväxtmodell som ger mer tillbaka till planeten än den tar**, göra framsteg när det gäller att **hålla sin resursförbrukning inom planetens gränser** och därför sträva efter att **minska sitt konsumtionsavtryck och fördubbla sin cirkulära materialanvändning under det kommande decenniet**.

För näringslivet kommer ett samarbete för att skapa en ram för hållbara produkter att ge nya möjligheter inom och utanför EU. Denna **stegvisa och samtidigt oåterkalleliga omställning till ett hållbart ekonomiskt system** är en oundgänglig del av **EU:s nya industristrategi**. I en färsk undersökning beräknas att man genom att tillämpa principerna för en cirkulär ekonomi i hela EU:s ekonomi kan öka EU:s BNP med ytterligare 0,5 % fram till 2030, vilket skulle skapa omkring 700 000 nya arbetstillfällen⁵. Det finns tydliga affärsmässiga fördelar även för enskilda företag – eftersom råvaror utgör i genomsnitt ca 40 % av utgifterna för tillverkningsföretagen i EU, kan modeller med slutna kretslopp öka lönsamheten, samtidigt som företagen skyddas från fluktuerande råvarupriser.

Genom att utnyttja EU:s inre marknad och möjligheterna med de digitala teknikerna kan den cirkulära ekonomin **stärka EU:s industriella bas och bidra till nyföretagande och entreprenörskap bland små och medelstora företag**. Innovativa modeller baserade på en närmare kundrelation, kundanpassad massproduktion och delningsekonomi, med stöd av digital teknik, t.ex. sakernas internet, stordata, blockkedjeteknik och artificiell intelligens, kommer att öka cirkulariteten och påskynda dematerialiseringen av vår ekonomi och göra Europa mindre beroende av primära råvaror.

Den cirkulära ekonomin kommer att innebära att invånarna får **funktionella och säkra produkter av hög kvalitet, som är effektiva och ekonomiskt överkomliga**, håller längre och är konstruerade för återanvändning, reparation och avancerad materialåtervinning. Ett helt **nytt utbud av hållbara tjänster**, modeller för ”produkter som tjänster” och digitala lösningar kommer att leda till bättre livskvalitet, innovativa jobb och uppgraderad kunskap och kompetens.

¹ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-consumption-production/>

² OECD (2018), *Global Material Resources Outlook to 2060*.

³ Världsbanken (2018), *What a Waste 2.0: A Global Snapshot of Solid Waste Management to 2050*.

⁴ COM(2019) 640 final.

⁵ Cambridge Econometrics, Trinomics, och ICF (2018), *Impacts of circular economy policies on the labour market*.

Denna handlingsplan för den cirkulära ekonomin innehåller en framtidsinriktad agenda för att skapa ett renare och mer konkurrenskraftigt Europa i samarbete med de ekonomiska aktörerna, konsumenterna, allmänheten och det civila samhällets organisationer. Syftet är att påskynda de djupgående förändringar som krävs enligt den europeiska gröna given, genom att bygga vidare på de åtgärder för den cirkulära ekonomin som har vidtagits sedan 2015⁶. Denna plan kommer att säkerställa att regelverket rationaliseras och anpassas till en hållbar framtid, att de nya möjligheter som omställningen erbjuder maximeras, samtidigt som bördan på människor och företag minimeras.

I planen presenteras en rad sammanhängande initiativ som syftar till att skapa **en stark och samstämmig ram för produktpolitiken där hållbara produkter, tjänster och affärsmodeller är normen och konsumtionsmönstren omvandlas så att det inte genereras något avfall.** Denna ram för produktpolitiken kommer att genomföras gradvis, samtidigt som viktiga produktvärdekedjor kommer att prioriteras. Ytterligare åtgärder kommer att vidtas för att **minska avfallet** och säkerställa att EU har en **väl fungerande inre marknad för returråvaror av hög kvalitet.** EU:s kapacitet för att ta ansvar för sitt avfall kommer också att stärkas.

Europa kan inte åstadkomma en omvälvande förändring på egen hand. EU kommer att fortsätta att **visa vägen mot en cirkulär ekonomi på global nivå**⁷ och utnyttja sitt inflytande, sin expertis och sina ekonomiska resurser för att förverkliga **målen för hållbar utveckling till 2030.** Planen ska säkerställa att den cirkulära ekonomin fungerar för människor, regioner och städer, bidrar fullt ut till klimatneutralitet och utnyttjar potentialen inom forskning, innovation och digitalisering. Den syftar också till att vidareutveckla en **sund övervakningsram** som bidrar till att mäta välfärd utöver BNP.

2. EN POLICYRAM FÖR HÅLLBARA PRODUKTER

2.1. Hållbar produktdesign

Upp till 80 % av produkters miljöpåverkan avgörs under designfasen⁸. **Linjära mönster enligt principen "take-make-use-dispose" (utvinna-tillverka-använda-bortskaffa) ger dock inte tillverkarna tillräckliga incitament för att göra sina produkter mer cirkulära.** Många produkter går sönder för snabbt och kan inte lätt återanvändas, repareras eller materialåtervinnas och många är dessutom gjorda för engångsbruk. Samtidigt skapar den inre marknaden en kritisk massa som gör att EU kan fastställa globala normer för produkters hållbarhet och påverka produktdesign och styrningen av leveranskedjor i hela världen.

EU:s initiativ och lagstiftning behandlar redan i viss utsträckning hållbarhetsaspekter för produkter, antingen på obligatorisk eller frivillig grund. Särskilt ekodesigndirektivet⁹ reglerar framgångsrikt energieffektivitet och vissa kretsloppsegenskaper hos energirelaterade produkter. Samtidigt har instrument som EU:s miljömärke¹⁰ eller EU:s kriterier för miljöanpassad offentlig upphandling¹¹ ett mer

⁶ COM(2015) 614 final.

⁷ SWD(2020) 100.

⁸ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/4d42d597-4f92-4498-8e1d-857cc157e6db>

⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG av den 21 oktober 2009 om upprättande av en ram för att fastställa krav på ekodesign för energirelaterade produkter, EUT L 285, 31.10.2009, s. 10.

¹⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 66/2010 av den 25 november 2009 om ett EU-miljömärke, EUT L 27, 30.1.2010, s. 1.

¹¹ https://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm

omfattande tillämpningsområde, men de begränsningar som följer av frivilligheten gör dem mindre effektiva. Faktum är att det **inte finns någon heltäckande uppsättning krav** för att säkerställa att alla produkter som släpps ut på EU-marknaden blir alltmer hållbara och klarar testet för cirkularitet.

För att **anpassa produkterna till en klimatneutral, resurseffektiv och cirkulär ekonomi**, minska avfallet och säkerställa att de mest hållbara produkternas prestanda successivt blir normen, kommer kommissionen att lägga fram ett **lagstiftningsinitiativ om en politik för hållbara produkter**.

Kärnan i detta lagstiftningsinitiativ kommer att vara att utvidga ekodesigndirektivet till att omfatta mer än energirelaterade produkter, för att **göra ekodesignramen tillämplig på ett så brett spektrum av produkter som möjligt och se till att den bidrar till cirkularitet**.

Som en del av detta lagstiftningsinitiativ, och vid behov genom kompletterande lagstiftningsförslag, kommer kommissionen att överväga att fastställa **hållbarhetsprinciper** och andra lämpliga sätt att reglera följande aspekter:

- Förbättra produkternas **hållbarhet, återanvändbarhet, uppgraderbarhet och reparerbarhet**, ta itu med förekomsten av **farliga kemikalier** i produkter och öka deras **energi- och resurseffektivitet**.
- Öka **innehållet av återvunnet material i produkter** och samtidigt garantera deras prestanda och säkerhet.
- Möjliggöra **återtillverkning och materialåtervinning av hög kvalitet**.
- Minska **koldioxid- och miljöavtrycken**.
- Begränsa **engångsprodukter** och motverka **planerat åldrande**.
- Införa ett **förbud mot destruktion av osålda hållbara produkter**.
- Stimulera **”produkter som tjänster”** och andra modeller där **producenterna behåller äganderätten till produkten** eller ansvaret för dess prestanda under hela livscykeln,
- Mobilisera potentialen för **digitalisering** av produktinformation, inklusive lösningar som **digitala pass, taggning och vattenmärken**.
- Belöna produkter baserat på deras **olika hållbarhetsprestanda**, bland annat genom att koppla höga prestandanivåer till incitament.

Prioritet kommer att ges åt produktgrupper som identifierats inom ramen för värdekedjor som ingår i denna handlingsplan, t.ex. elektronik, IKT och textilier, men även **möbler och mellanprodukter med stor påverkan, t.ex. stål, cement och kemikalier**. Ytterligare produktgrupper kommer att identifieras på grundval av deras miljöpåverkan och potential för cirkularitet.

Detta lagstiftningsinitiativ och alla andra kompletterande regleringsstrategier eller frivilliga strategier kommer att utvecklas för att **förbättra samstämmigheten med befintliga instrument som reglerar produkter i olika faser av deras livscykel**. Det är kommissionens avsikt att **principerna om produkthållbarhet ska vara vägledande för en bredare utveckling av strategier och lagstiftning i framtiden**. Kommissionen kommer också att öka effektiviteten i den nuvarande ramen för ekodesign för energirelaterade produkter, bland annat genom att snabbt anta och genomföra en ny arbetsplan för ekodesign och energimärkning 2020–2024 för enskilda produktgrupper.

Översynen av ekodesigndirektivet och det fortsatta arbetet med specifika produktgrupper, inom ekodesignramen eller i samband med andra instrument, kommer, där så är lämpligt, att bygga på kriterier och regler som fastställs i förordningen om EU:s miljömärke, strategin för produkters miljöavtryck¹² och EU:s kriterier för miljöanpassad offentlig upphandling. Kommissionen kommer att överväga införandet av obligatoriska krav för att öka inte bara varors utan också tjänsters hållbarhet. Möjligheten att införa krav kopplade till miljömässiga och sociala aspekter längs värdekedjan, från produktion via användning och till slutet av livscykeln, kommer också att bedömas noggrant, även inom ramen för WTO:s regler. Exempelvis kan ett säkerställande av tillgängligheten för vissa produkter och tjänster¹³, utöver att bidra till social integration, även ge fördelar som ökad hållbarhet och återanvändbarhet hos produkter.

För att stödja en **effektiv och ändamålsenlig tillämpning** av den nya hållbara produktramen kommer kommissionen dessutom att

- inrätta ett gemensamt **europiskt dataområde för smarta cirkulära tillämpningar**¹⁴, med uppgifter om värdekedjor och produktinformation,
- intensifiera insatserna, i samarbete med nationella myndigheter, för att **upprätthålla tillämpliga hållbarhetskrav** för produkter som släpps ut på EU-marknaden, särskilt genom **samordnade inspektioner och marknadsövervakning**.

2.2. Ökat inflytande för konsumenter och offentliga köpare

Att ge konsumenterna ökat inflytande och ge dem möjligheter till kostnadsbesparing är en viktig del av policyramen för hållbara produkter. För att öka konsumenternas deltagande i den cirkulära ekonomin kommer kommissionen att föreslå en översyn av EU:s konsumentlagstiftning för att säkerställa att **konsumenterna får tillförlitlig och relevant information om produkter på försäljningsstället**, bland annat om deras **livslängd** och om **tillgången till reparationstjänster, reservdelar och reparationsmanualer**. Kommissionen kommer också att överväga att ytterligare **stärka konsumentskyddet mot grönmålning och planerat åldrande**, genom att fastställa minimikrav för **hållbarhetsmärkning** och för **informationsverktyg**.

Utöver detta kommer kommissionen att arbeta för att **införa en ny ”rätt till reparation”** och överväga **nya övergripande materiella rättigheter för konsumenter**, till exempel när det gäller tillgång till reservdelar eller reparation och, när det gäller IKT och elektronik, till uppgraderingstjänster. När det gäller den roll som **garantier** kan spela för att tillhandahålla mer cirkulära produkter kommer kommissionen att undersöka möjliga ändringar även i samband med översynen av direktiv 2019/771¹⁵.

Kommissionen kommer dessutom att föreslå att **företagen ska kunna styrka sina miljöpåståenden** med hjälp av metoder för att mäta produkters och organisationers miljöavtryck. Kommissionen kommer att pröva att integrera dessa metoder i EU:s miljömärke och på ett mer systematiskt sätt inkludera hållbarhet,

¹² https://ec.europa.eu/environment/eussd/smgp/PEFCR_OEFSR_en.htm

¹³ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882 av den 17 april 2019 om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster, EUT L 151, 7.6.2019, s. 70.

¹⁴ COM(2020) 67 final.

¹⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/771 av den 20 maj 2019 om vissa aspekter på avtal om försäljning av varor, EUT L 136, 22.5.2019, s. 28.

materialåtervinningsbarhet och innehåll av återvunnet material i EU:s miljömärkeskriterier.

Myndigheternas köpkraft motsvarar 14 % av EU:s BNP och kan vara en stark drivkraft för att öka efterfrågan på hållbara produkter. För att utnyttja denna potential kommer kommissionen att föreslå **obligatoriska minimikriterier och mål för miljöanpassad offentlig upphandling inom sektorslagstiftning** och fasa in **obligatorisk rapportering för att övervaka användningen av miljöanpassad offentlig upphandling**, utan att skapa omotiverade administrativa bördor för offentliga köpare. Kommissionen kommer också att fortsätta stödja kapacitetsuppbyggnad med vägledning, utbildning och spridning av god praxis och uppmuntra offentliga köpare att delta i initiativet ”**offentliga inköpare för klimat och miljö**”, vilket kommer att underlätta utbyten mellan köpare som har åtagit sig att genomföra miljöanpassad offentlig upphandling.

2.3. Cirkularitet i produktionsprocesser

Cirkularitet är ett grundläggande inslag i den bredare industriella omvandlingen mot klimatneutralitet och långsiktig konkurrenskraft. Cirkularitet kan ge betydande materialbesparingar i värdekedjorna och produktionsprocesserna, ge extra värde och skapa nya ekonomiska möjligheter. I linje med industristrategins¹⁶ mål kommer kommissionen att möjliggöra ökad cirkularitet inom industrin genom att vidta följande åtgärder:

- I samband med översynen av **direktivet om industriutsläpp**¹⁷ bedöma alternativ för att ytterligare främja cirkularitet i industriprocesser, bland annat genom att integrera den cirkulära ekonomins principer i kommande referensdokument om bästa tillgängliga teknik.
- Underlätta industriell symbios genom att ta fram ett **industriellt rapporterings- och certifieringssystem** och möjliggöra genomförande av industriell symbios.
- Stödja en **hållbar och cirkulär biobaserad sektor** genom genomförandet av handlingsplanen för bioekonomi¹⁸.
- Främja användningen av **digitala tekniker för spårning och kartläggning av resurser**.
- Främja användningen av gröna tekniker via ett system för pålitlig verifiering genom att **registrera EU:s system för verifiering av miljöteknik** som en EU-certifieringsmärkning.

Den nya **strategin för små och medelstora företag**¹⁹ kommer att främja cirkulär industriell samverkan mellan små och medelstora företag som bygger på utbildning, på rådgivning inom ramen för nätverket Enterprise Europe för klustersamarbete och på kunskapsöverföring via det europeiska kunskapscentrumet för resurseffektivitet.

¹⁶ COM(2020) 102.

¹⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar), EUT L 334, 17.12.2010, s. 17.

¹⁸ COM(2018) 763 final.

¹⁹ COM(2020) 103.

3. VIKTIGA PRODUKTVÄRDEKEDJOR

Hållbarhetsutmaningarna i samband med viktiga värdekedjor kräver snabba, omfattande och samordnade åtgärder, som kommer att utgöra en integrerad del av den policyram för hållbara produkter som beskrivs i avsnitt 2. Dessa åtgärder kommer att bidra till insatserna för att bemöta klimatkrisen och inarbetas i EU:s industristrategi liksom i de kommande strategierna för biologisk mångfald och ”från jord till bord” och i den kommande skogsstrategin. Inom ramen för styrningen av de sektorsspecifika åtgärderna kommer kommissionen att samarbeta nära med berörda parter inom viktiga värdekedjor för att identifiera hinder för utvidgningen av marknaderna för cirkulära produkter och sätt att ta itu med dessa hinder.

3.1. Elektronik och IKT

Elektrisk och elektronisk utrustning är fortfarande en av de snabbast växande avfallsströmmarna i EU, med en nuvarande årlig ökningstakt på 2 %. Det uppskattas att mindre än 40 % av det elektroniska avfallet går till materialåtervinning i EU.²⁰ Värde går förlorat när fullt eller delvis funktionsdugliga produkter kasseras för att de inte kan repareras, batteriet inte kan ersättas, programvaran inte längre stöds eller material som ingår i utrustningen inte återvinns. Två av tre personer i EU skulle vilja fortsätta att använda sin nuvarande digitala utrustning längre, förutsatt att dess prestanda inte påverkas i någon större utsträckning²¹.

För att hantera dessa utmaningar kommer kommissionen att lägga fram ett **initiativ för cirkulär elektronik** med befintliga och nya instrument. I linje med den nya policyramen för hållbara produkter kommer det initiativet att främja längre produktlivslängder, bland annat med hjälp av följande åtgärder:

- Lagstiftningsåtgärder för elektronik och IKT, såsom **mobitelefoner, datorplattor och bärbara datorer**, inom ramen för ekodesigndirektivet, så att sådan utrustning designas för att vara energieffektiv och hållbar och möjlig att reparera, uppgradera, underhålla, återanvända och materialåtervinna. Den kommande arbetsplanen för ekodesign kommer att behandla detta mer ingående. **Skrivare och förbrukningsvaror, t.ex. patroner**, kommer också att omfattas om inte sektorn når en ambitiös frivillig överenskommelse inom de närmaste sex månaderna.
- En tyngdpunkt på elektronik och IKT som en **prioriterad sektor för genomförandet av ”rätten till reparation”**, bland annat en rätt att uppdatera föråldrad programvara.
- Lagstiftningsåtgärder för **laddare för mobitelefoner och liknande utrustning**, bland annat **införandet av en gemensam laddare**, förbättring av laddkablers hållbarhet liksom incitament för att frikoppla inköpen av laddare från inköp av ny utrustning.
- Åtgärder för att förbättra insamlingen och behandlingen av elavfall²², bland annat genom att undersöka alternativ när det gäller **ett EU-omfattande system för att lämna eller sälja tillbaka gamla mobitelefoner, datorplattor och laddare**.
- Översyn av EU:s regler om **begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning**²³ och tillhandahållande av vägledning för att förbättra

²⁰ https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=t2020_rt130&plugin=1

²¹ Särskild Eurobarometerundersökning 503, januari 2020.

²² Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/19/EU av den 4 juli 2012 om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning (WEEE), EUT L 197, 24.7.2012, s. 38.

²³ Direktiv 2011/65/EU om begränsning av användning av vissa farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning, EUT L 305, 21.11.2017, s. 8.

överensstämmelsen med relevant lagstiftning, exempelvis Reach²⁴ och ekodesignbestämmelserna.

3.2. Batterier och fordon

Hållbara batterier och fordon är viktiga för framtidens rörlighet. För att åstadkomma snabba framsteg när det gäller att förbättra hållbarheten i den framväxande batterivärdekedjan för elektromobilitet och främja alla batteriers cirkulära potential kommer kommissionen i år att föreslå ett **nytt regelverk för batterier**. Lagstiftningsförslaget kommer att bygga på utvärderingen av batteridirektivet²⁵ och batterialliansens arbete, med beaktande av följande:

- **Regler för innehåll av återvunnet material** och åtgärder för att förbättra **insamlings- och materialåtervinningsgraden för alla batterier**, säkerställa **återvinning av värdefulla material** samt tillhandahålla **vägledning för konsumenterna**.
- Åtgärder för att ta itu med frågan om **icke-laddningsbara batterier** för att gradvis fasa ut användningen av sådana batterier där det finns alternativ.
- **Hållbarhets- och transparenskrav för batterier** för att ta hänsyn exempelvis till batteritillverkningens koldioxidavtryck, etisk anskaffning av råvaror och försörjningstrygghet, och för att underlätta återanvändning, ändrad användning och materialåtervinning.

Kommissionen kommer också att föreslå en översyn av reglerna för **uttjänta fordon**²⁶ för att främja mer cirkulära affärsmodeller genom att **koppla designfrågor till hantering i slutet av livscykeln**, överväga **regler för obligatoriskt återvunnet innehåll för vissa material** i komponenter och **göra materialåtervinningen effektivare**. Kommissionen kommer dessutom att ta ställning till vilka åtgärder som är mest effektiva för att säkerställa insamling och miljövänlig behandling av **spillolja**.

Ur ett bredare perspektiv kommer man genom den kommande **övergripande europeiska strategin för hållbar och smart mobilitet** att undersöka möjligheterna att stärka synergierna med övergången till en cirkulär ekonomi, i synnerhet genom att tillämpa lösningar med ”produkter som tjänster” för att minska förbrukningen av nya råvaror, använda hållbara alternativa drivmedel, optimera infrastrukturens och fordonens användning, öka belägningsgrader och belastningsfaktorer samt eliminera avfall och föroreningar.

3.3. Förpackningar

Mängden material som används för förpackningar ökar kontinuerligt och 2017 uppgick förpackningsavfallet i Europa till 173 kg per invånare – den högsta nivån någonsin. För att säkerställa att alla förpackningar på EU-marknaden kan återanvändas eller materialåtervinnas på ett ekonomiskt lönsamt sätt senast 2030 kommer kommissionen att

²⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach) och inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, EUT L 396, 30.12.2006, s. 1.

²⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/66/EG av den 6 september 2006 om batterier och ackumulatorer och förbrukade batterier och ackumulatorer och om upphävande av direktiv 91/157/EEG, EUT L 266, 26.9.2006, s. 1.

²⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/53/EG av den 18 september 2000 om uttjänta fordon, EGT L 269, 21.10.2000, s. 34.

se över direktiv 94/62/EG²⁷ för att **skärpa de tvingande grundläggande krav som förpackningar** ska uppfylla för att få släppas ut på EU-marknaden och dessutom överväga andra åtgärder, med tyngdpunkt på följande:

- **Minska (över)emballering och förpackningsavfall**, bland annat genom att sätta upp mål och vidta andra åtgärder för förebyggande av avfall.
- Driva på **design för återanvändning och materialåtervinning av förpackningar**, bland annat genom att överväga begränsningar för användningen av vissa förpackningsmaterial för vissa tillämpningar, särskilt när alternativa återanvändbara produkter eller system är möjliga eller när konsumentvaror kan hanteras på ett säkert sätt utan förpackning.
- Överväga möjligheter för att **minska förpackningsmaterialens komplexitet**, bland annat antalet material och polymerer som används.

Som ett led i det initiativ för att harmonisera separata insamlingssystem som avses i avsnitt 4.1 kommer kommissionen att bedöma möjligheterna att införa en EU-omfattande **märkning som underlättar en korrekt sortering av förpackningsavfall vid källan**.

Kommissionen kommer också att fastställa **regler för säker återvinning till material avsedda att komma i kontakt med livsmedel**, för andra plastmaterial än PET.

Kommissionen kommer även att noggrant övervaka och stödja genomförandet av kraven i dricksvattendirektivet för att **göra drickbart kranvatten tillgängligt på offentliga platser**, vilket kommer att minska beroendet av buteljerat vatten och förebygga förpackningsavfall.

3.4. Plast

Inom **EU:s strategi för plast i en cirkulär ekonomi**²⁸ har många initiativ tagits fram med anledning av allvarlig oro bland allmänheten. Eftersom förbrukningen av plast väntas fördubblas under de kommande 20 åren kommer dock kommissionen att vidta ytterligare riktade åtgärder för att hantera de hållbarhetsutmaningar som detta allmänt förekommande material medför, och den kommer att fortsätta att främja en samordnad strategi för att ta itu med plastföroreningar på global nivå i enlighet med avsnitt 7.

För att öka användningen av materialåtervunnen plast och bidra till en mer hållbar användning av plast kommer kommissionen att föreslå **tvingande krav på innehåll av återvunnet material och åtgärder för att minska avfallet för viktiga produkter, såsom förpackningar, byggnadsmaterial och fordon**, även med beaktande av verksamheten inom alliansen för cirkulär plast.

Utöver åtgärder för att minska mängden plastskräp kommer kommissionen att ta itu med **förekomsten av mikroplast i miljön** genom att

- **begränsa avsiktligt tillsatt mikroplast** och ta itu med problemet med plastpellets, med beaktande av Europeiska kemikaliemyndighetens yttrande,
- utarbeta **märkning, standardisering, certifiering och lagstiftningsåtgärder** när det gäller oavsiktliga utsläpp av mikroplast, bland annat åtgärder för att öka **avskiljningen av mikroplast** i alla relevanta faser av produktlivscykeln,

²⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 94/62/EG av den 20 december 1994 om förpackningar och förpackningsavfall, EGT L 365, 31.12.1994, s. 10.

²⁸ COM(2018) 28 final.

- vidareutveckla och harmonisera metoderna för **mätning av oavsiktliga utsläpp av mikroplast**, särskilt från däck och textilier, och tillhandahålla harmoniserade data om mikroplastkoncentrationer i havsvatten,
- minska luckorna i **den vetenskapliga kunskapen om riskerna med och förekomsten av mikroplast** i miljön, dricksvatten och livsmedel.

Dessutom kommer kommissionen att ta itu med nya hållbarhetsutmaningar genom att ta fram **en policyram för följande:**

- **Anskaffning, märkning och användning av biobaserad plast**, på grundval av en bedömning av var användningen av biobaserade råvaror leder till verkliga miljöfördelar och går utöver en minskning av användningen av fossila resurser.
- **Användning av biologiskt nedbrytbar eller komposterbar plast**, på grundval av en bedömning av de tillämpningar där användningen av sådan plast kan ge miljöfördelar samt av kriterierna för sådana tillämpningar. Kommissionen kommer att sträva efter att säkerställa att märkningen av en produkt som ”biologiskt nedbrytbar” eller ”komposterbar” inte vilseleder konsumenterna så att de bortskaffar den på ett sätt som orsakar nedskräpning eller förorening med plast på grund av olämpliga miljöförhållanden eller otillräcklig tid för nedbrytning.

Kommissionen kommer att säkerställa ett snabbt genomförande av det nya direktivet om **plastprodukter för engångsbruk**²⁹ och fiskeredskap för att komma till rätta med problemet med plastföroreningar i havet samtidigt som den inre marknaden skyddas, särskilt när det gäller följande aspekter:

- En harmoniserad tolkning av de produkter som omfattas av direktivet.
- Märkning av produkter såsom tobak, dryckesbehållare och våtservetter samt åtgärder för att säkerställa införandet av korkar som är fästa vid flaskan för att förebygga nedskräpning.
- Utarbetande av en första uppsättning regler för mätning av innehållet av återvunnet material i produkter.

3.5. Textilier

Textilier är den fjärde största belastningskategorin i fråga om användning av primära råvaror och vatten, efter livsmedel, bostäder och transporter. Textilier är dessutom den femte största kategorin när det gäller utsläpp av växthusgaser³⁰. Det beräknas att mindre än 1 % av alla textilier i världen materialåtervinns till nya textilier³¹. EU:s textilsektor, som främst består av små och medelstora företag, har börjat återhämta sig efter en lång omstruktureringsperiod, även om 60 %, sett till värdet på kläderna i EU, tillverkas någon annanstans.

Mot bakgrund av hur komplex textilvärdekedjan är kommer kommissionen, för att hantera dessa utmaningar, att föreslå **en omfattande EU-strategi för textilier**, baserad på synpunkter från industrin och andra berörda parter. Strategin kommer att syfta till att stärka den industriella konkurrenskraften och innovationen inom sektorn, främja EU-marknaden för hållbara och cirkulära textilier, även marknaden för återanvändning av textilier, ta itu med problemet med s.k. fast fashion och driva fram nya affärsmodeller.

²⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/904 av den 5 juni 2019 om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön, EUT L 155, 12.6.2019, s. 1.

³⁰ EEA Briefing report, november 2019.

³¹ Ellen McArthur Foundation (2017), *A new Textiles Economy*.

Detta ska uppnås genom en heltäckande åtgärdsuppsättning, som bland annat innehåller följande åtgärder:

- Tillämpning av **den nya ram för hållbara produkter** som beskrivs i avsnitt 2 på textilier, bland annat framtagande av **ekodesignåtgärder** för att säkerställa att textilprodukter är anpassade för en cirkulär affärsmodell, säkerställande av användning av returråvaror, vidtagande av åtgärder mot förekomsten av farliga kemikalier och **skapande av möjligheter för företag och privata konsumenter att välja hållbara textilier och ha lätt tillgång till återanvändnings- och reparationstjänster**.
- Förbättring av affärs- och regleringsklimatet för hållbara och cirkulära textilier i EU, särskilt genom att skapa **incitament och stöd för modeller för ”produkter som tjänster” liksom cirkulära material och produktionsprocesser** samt öka transparensen genom **internationellt samarbete**.
- Tillhandahållande av vägledning för att uppnå **höga nivåer av separat insamling av textilavfall**, vilket medlemsstaterna måste säkerställa senast 2025.
- Främjande av **sortering, återanvändning och materialåtervinning av textilier**, bland annat genom **innovation, främjande av industritillämpningar och lagstiftningsåtgärder**, t.ex. utökat producentansvar.

3.6. Byggande och byggnader

Den byggda miljön har stor inverkan på många ekonomiska sektorer, lokala arbetstillfällen och människors livskvalitet. Den kräver enorma resurser och står för cirka 50 % av allt utvunnet material. Byggsektorn svarar för över 35 % av EU:s sammanlagda avfallsgenerering³². Utsläppen av växthusgaser från materialutvinning, tillverkning av byggprodukter samt uppförande och renovering av byggnader uppskattas svara för 5–12 % av de totala nationella växthusgasutsläppen³³. Större materialeffektivitet skulle kunna innebära en minskning av dessa utsläpp med 80 %³⁴.

För att utnyttja möjligheterna till ökad materialeffektivitet och minska klimateffekterna kommer kommissionen att lansera en ny övergripande **strategi för en hållbar byggd miljö**. Strategin kommer att säkerställa samstämmigheten mellan de berörda policyområdena, såsom klimat, energi- och resurseffektivitet, hantering av bygg- och rivningsavfall, tillgänglighet, digitalisering och kompetens. Den kommer att främja principerna för en cirkulär ekonomi under byggnaders livscykel genom följande åtgärder:

- Behandling av frågan om byggprodukters hållbarhetsprestanda i samband med översynen av **förordningen om byggprodukter**³⁵, bland annat genom att eventuellt införa **krav på innehåll av återvunnet material** för vissa byggprodukter, med hänsyn till deras säkerhet och funktionsduglighet.

³² Uppgifter från Eurostat för 2016.

³³ <https://www.boverket.se/sv/byggande/hallbart-byggande-och-forvaltning/miljoindikatorer---aktuellt-status/vaxthusgaser/>

³⁴ Hertwich, E., Lifset, R., Pauliuk, S., Heeren, N., IRP, (2020) *Resource Efficiency and Climate Change: Material Efficiency Strategies for a Low-Carbon Future*.

³⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 305/2011 av den 9 mars 2011 om fastställande av harmoniserade villkor för saluföring av byggprodukter och om upphävande av rådets direktiv 89/106/EEG, EUT L 88, 4.4.2011, s. 5.

- Främjande av åtgärder för att förbättra byggda tillgångars hållbarhet och anpassningsbarhet i enlighet med principerna för en cirkulär ekonomi för byggnadsutformning³⁶ och framtagande av **digitala loggböcker** för byggnader.
- Användning av Level(s)³⁷ för att **integrera livscykelanalyser i offentlig upphandling** och **EU:s ram för hållbar finansiering** och undersökning av lämpligheten av att fastställa mål för minskade koldioxidutsläpp och potentialen när det gäller lagring av koldioxid.
- Övervägande av en översyn av **resursåtervinningsmålen i EU:s lagstiftning om bygg- och rivningsavfall samt dess materialspecifika delar**.
- Främjande av initiativ för att **minska hårdgörning av mark**, återställa övergiven eller förorenad tidigare exploaterad mark och främja säker, hållbar och cirkulär användning av **uppgrävd jord**.

Dessutom kommer **initiativet ”renoveringsvågen”**, som aviserades i den europeiska gröna given för att åstadkomma betydande förbättringar av energieffektiviteten i EU, att genomföras i linje med principerna för en cirkulär ekonomi, särskilt optimerad livscykelprestanda, och längre förväntad livslängd för byggda tillgångar. Inom ramen för översynen av återvinningsmålen för bygg- och rivningsavfall kommer kommissionen att särskilt uppmärksamma isoleringsmaterial, som genererar en växande avfallsström.

3.7. Livsmedel, vatten och näringsämnen

Den cirkulära ekonomin kan avsevärt minska resursutvinningens och resursanvändningens negativa miljöpåverkan och bidra till att återställa biologisk mångfald och naturkapital i Europa. Biologiska resurser ger ett viktigt bidrag till EU:s ekonomi och kommer att spela en ännu viktigare roll i framtiden. Kommissionen kommer att sträva efter att säkerställa hållbarheten hos förnybara biobaserade material, bland annat genom åtgärder som följer av strategin och handlingsplanen för bioekonomi.

Livsmedelsvärdekedjan orsakar stor belastning på resurser och miljö, samtidigt som uppskattningsvis 20 % av den sammanlagda livsmedelsproduktionen går förlorad eller slängs i EU. I linje med målen för hållbar utveckling och inom ramen för den översyn av direktiv 2008/98/EG³⁸ som avses i avsnitt 4.1, kommer kommissionen därför att föreslå ett **mål för minskat livsmedelsavfall**, som en central åtgärd inom EU:s kommande strategi ”från jord till bord”, där livsmedelsvärdekedjan kommer att ges stort utrymme.

Kommissionen kommer även att överväga specifika åtgärder för en mer hållbar distribution och konsumtion av livsmedel. Inom ramen för initiativet för hållbara produkter kommer kommissionen att inleda det analytiska arbetet för att fastställa tillämpningsområdet för ett lagstiftningsinitiativ för återanvändning för att **ersätta förpackningar och bordsartiklar för engångsbruk med återanvändbara produkter inom livsmedelsservice**sektorn.

Den nya förordningen om vattenåteranvändning kommer att främja cirkulära metoder för återanvändning av vatten inom jordbruket. Kommissionen kommer att **främja vattenåteranvändning och vattneffektivitet, även inom industriprocesser**.

³⁶ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/39984>

³⁷ <https://ec.europa.eu/environment/eussd/buildings.htm>

³⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv, EUT L 312, 22.11.2008, s. 3.

Kommissionen kommer dessutom att utarbeta en **integrerad plan för hantering av näringsämnen**, för att säkerställa en mer hållbar användning av näringsämnen och främja marknaden för återvunna näringsämnen. Kommissionen kommer också att överväga en **översyn av direktiven om rening av avloppsvatten och om avloppsslam** och göra en bedömning av **naturliga metoder för avlägsnande av näringsämnen, t.ex. med hjälp av alger**.

4. MINDRE AVFALL, MER VÄRDE

4.1. En förstärkt avfallspolitik till stöd för avfallsförebyggande och cirkularitet

Trots insatser på både EU-nivå och ute i medlemsstaterna minskar inte mängden genererat avfall. Den årliga avfallsgenereringen från all ekonomisk aktivitet i EU uppgår till 2,5 miljarder ton eller 5 ton per person och år, och varje medborgare producerar i genomsnitt nästan ett halvt ton kommunalt avfall per år. Det kommer att krävas avsevärda insatser i hela värdekedjan och i alla hushåll för att frikoppla avfallsgenereringen från den ekonomiska tillväxten.

Att utveckla en hållbar produktpolitik och omsätta den i specifik lagstiftning (se avsnitt 2 och 3) blir avgörande faktorer för att vi ska göra framsteg när det gäller förebyggande av avfall. Dessutom måste vi bygga vidare på, ytterligare stärka och förbättra genomförandet av EU:s avfallslagstiftning.

EU:s avfallslagstiftning har, med stöd i form av EU-medel, lett till stora förbättringar i avfallshanteringen sedan 1970-talet. Det krävs dock en kontinuerlig modernisering av lagstiftningen för att anpassa den till den cirkulära ekonomin och den digitala tidsåldern. Som förklaras i avsnitt 3 kommer en översyn att föreslås av EU:s **lagstiftning om batterier, förpackningar, uttjänta fordon och farliga ämnen i elektronisk utrustning** när det gäller att förebygga avfall, öka andelen återvunnet material i produkter, främja säkrare och renare avfallsströmmar och säkerställa materialåtervinning av hög kvalitet.

Kommissionen kommer dessutom att föreslå **avfallsminskningsmål** för vissa avfallsströmmar som en del av en bredare uppsättning avfallsförebyggande åtgärder i samband med översynen av direktiv 2008/98/EG. Kommissionen kommer även att förbättra genomförandet av de nyligen antagna kraven i fråga om **system för utökad producentansvar**, ge incitament och främja utbyte av information och god praxis om återvinning av avfall. Alla dessa åtgärder ska bidra till målet att betydligt minska den totala avfallsgenereringen och halvera **andelen restavfall (ej materialåtervunnet) av kommunalt avfall senast 2030**.

En högkvalitativ materialåtervinning kräver effektiv separat insamling av avfall. För att hjälpa medborgare, företag och offentliga myndigheter att sortera avfall kommer kommissionen att **föreslå en harmonisering av system för separat insamling av avfall**. Förslaget kommer särskilt att ta upp de mest effektiva kombinationerna av olika modeller för separat insamling samt insamlingsplatsernas täthet och tillgänglighet med hänsyn till regionala och lokala förhållanden, från stora städer till de yttersta randområdena. Andra aspekter som gör konsumenternas deltagande enklare kommer också att tas upp, såsom gemensamma färger på sopkärlen, harmoniserade symboler för viktiga avfallstyper, produktmärkningar, informationskampanjer och ekonomiska instrument. Förslaget kommer också att eftersträva en standardisering och användning av kvalitetsledningssystem för att säkerställa kvaliteten hos sådant insamlat avfall som är avsett för användning i produkter, i synnerhet för material som kommer i kontakt med livsmedel.

Det krävs ytterligare insatser för att hjälpa medlemsstaterna med deras avfallshantering. Hälften av dem riskerar att missa 2020-målet om att materialåtervinna 50 % av det kommunala avfallet. För att driva på politiska reformer kommer kommissionen att anordna **utbyten på hög nivå om den cirkulära ekonomin och avfall och öka samarbetet med medlemsstaterna, regionerna och städerna** så att EU:s medel används på bästa möjliga sätt. Vid behov kommer kommissionen även att använda sina verkställande befogenheter.

4.2. Förbättra cirkulariteten i en giftfri miljö

EU:s politik och lagstiftning på kemikalieområdet, särskilt Reach, främjar en omställning till säkra kemikalier genom gradvis ersättning av farliga ämnen för ett bättre skydd av människor och miljö. Returmateriälerna kan dock fortfarande vara förorenade, till exempel om det finns förbjudna ämnen kvar i återvunna råvaror. För att öka tilltron till användning av återvunna material vill kommissionen göra följande:

- Stödja utvecklingen av lösningar för **högkvalitativ sortering och borttagning av föroreningar från avfall**, även sådana föroreningar som orsakas av oavsiktlig kontaminering.
- Utveckla **metoder för att minimera förekomsten av ämnen som medför problem för människors hälsa eller för miljön i återvunna material och i varor som tillverkas av dessa**.
- Samarbeta med industrin för att gradvis utveckla **harmoniserade system för att spåra och hantera information om ämnen** som inger mycket stora betänkligheter och andra relevanta ämnen, särskilt sådana ämnen som har kroniska effekter³⁹ och ämnen som innebär tekniska problem för de materialåtervinningsverksamheter som ingår i leverantörskedjorna, och för att **identifiera dessa ämnen i avfall**, i synergi med åtgärderna i ramverket för hållbara produkter och Echas databas om varor som innehåller ämnen som inger mycket stora betänkligheter.
- Föreslå en ändring av **bilagorna till förordningen om långlivade organiska föroreningar**, i linje med vetenskapliga och tekniska framsteg och de internationella förpliktelserna enligt Stockholmskonventionen.
- Förbättra **klassificeringen och hanteringen av farligt avfall** för att upprätthålla rena materialåtervinningsströmmar, bland annat och vid behov genom ytterligare anpassning till klassificeringen av kemiska ämnen och blandningar.

Genom den kommande **kemikaliestrategin för hållbarhet** kommer kommissionen att arbeta vidare med gränssnittet mellan kemikalier, produkter och avfallslagstiftning och stärka synergierna med den cirkulära ekonomin.

4.3. Skapa en väl fungerande EU-marknad för returråvaror

Returråvaror har ett antal utmaningar när det gäller att konkurrera med primära råvaror av skäl som inte bara har att göra med deras säkerhet utan också deras prestanda, tillgänglighet och kostnad. Ett antal åtgärder som finns med i denna handlingsplan, särskilt införandet av krav på **återvunnet innehåll** i produkter, kommer att bidra till att

³⁹ Som anges i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 och i förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 (EUT L 353, 31.12.2008, s. 1).

förhindra en obalans mellan tillgång och efterfrågan på returråvaror och säkerställa att EU:s återvinningssektor lätt kan utvidgas. För att etablera en välfungerande inre marknad för returråvaror kommer kommissionen att göra följande:

- Bedöma möjligheterna att ta fram ytterligare **EU-omfattande kriterier för avfall som upphört att vara avfall för vissa avfallsströmmar**, baserat på övervakning av medlemsstaternas tillämpning av de reviderade reglerna för avfall som upphört att vara avfall och biprodukter, samt stödja gränsöverskridande samarbetsalternativ för att harmonisera nationella kriterier för avfall som upphört att vara avfall och biprodukter.
- Förstärka **standardiseringens** roll på grundval av den pågående utvärderingen av befintligt standardiseringsarbete på nationell, europeisk och internationell nivå.
- Vid behov snabbt tillämpa begränsningarna av användningen av **ämnen som inger mycket stora betänkligheter i varor** i fall där det krävs tillstånd för att använda det berörda ämnet, och fortsätta att förbättra tillsynen vid gränserna.
- Utvärdera möjligheten att inrätta ett **marknadsbevakningsorgan för viktiga returråvaror**.

4.4. Hantera avfallsexporten från EU

Den globala avfallsmarknaden genomgår stora förändringar. Under det senaste årtiondet har miljontals ton europeiskt avfall exporterats till länder utanför EU, ofta utan att man i tillräcklig grad försäkrat sig om att avfallet behandlas på lämpligt sätt. I många fall leder avfallsexporten både till negativa effekter för miljön och för människors hälsa i destinationsländerna och till förlust av resurser och ekonomiska möjligheter för återvinningsindustrin i EU. Nyligen införda importbegränsningar i vissa tredjeländer har visat att EU är alltför beroende av utländsk avfallsbehandling, men de har även fått återvinningsindustrin att höja sin kapacitet och öka värdet på avfall i EU.

I ljuset av denna utveckling, och med tanke på att olagliga transporter av avfall fortfarande ger anledning till oro, kommer kommissionen att vidta åtgärder i syfte att **säkerställa att EU inte exporterar sina avfallsutmaningar till tredjeländer**. Åtgärder när det gäller utformning av produkter, kvalitet och säkerhet hos returråvaror och förbättring av marknaderna för dessa kommer att bidra till att göra **”återvunnet inom EU”** till ett riktmärke för kvalitetsreturråvaror.

Förberedelser för återanvändning och materialåtervinning av avfall i EU kommer att underlättas ytterligare genom en grundlig översyn av **EU:s bestämmelser om transporter av avfall**⁴⁰. Översynen kommer även att syfta till att **begränsa export av avfall som har skadliga miljö- och hälsoeffekter i tredjeländer eller som kan behandlas inom EU** med fokus på destinationsländer, problematiska avfallsströmmar, typer av avfallsverksamheter som är källor till oro samt rättsliga åtgärder för att motverka olagliga transporter. Kommissionen kommer också att stödja åtgärder på multilateral, regional och bilateral nivå för att **bekämpa miljöbrott, särskilt inom områdena olaglig export och handel**, stärka **kontrollerna av avfallstransporter** och förbättra den hållbara avfallshantering i dessa länder.

⁴⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 av den 14 juni 2006 om transport av avfall (EUT L 190, 12.7.2006, s. 1).

5. EN CIRKULÄR EKONOMI SOM FUNGERAR FÖR MÄNNISKOR, REGIONER OCH STÄDER

Mellan 2012 och 2018 ökade antalet arbetstillfällen med koppling till den cirkulära ekonomin i EU med 5 %, upp till cirka 4 miljoner⁴¹. Den cirkulära ekonomin förväntas ha en positiv nettoeffekt på skapandet av arbetstillfällen, under förutsättning att arbetstagarna förvärvar de färdigheter som krävs för den gröna omställningen. Möjligheterna för den **sociala ekonomin**, som är en föregångare när det gäller skapande av arbetstillfällen kopplade till den cirkulära ekonomin, kommer att stärkas ytterligare genom de ömsesidiga fördelar som följer av stödet för den gröna omställningen och en stärkt social integration enligt handlingsplanen för genomförande av den **Europeiska pelaren för sociala rättigheter**⁴².

Kommissionen kommer att säkerställa stödinstrumenten för färdigheter och skapande av arbetstillfällen också bidrar till att påskynda övergången till en cirkulär ekonomi, bland annat genom en uppdatering av **kompetensagendan**, lansering av en **pakt för kompetens** med stora flerpартpartnerskap samt handlingsplanen för den sociala ekonomin. Inom ramen för Europeiska socialfonden+ kommer ytterligare investeringar i utbildning och utbildningssystem, livslångt lärande samt social innovation att främjas.

Kommissionen kommer också att använda potentialen i EU:s finansieringsinstrument och medel för att stödja de nödvändiga investeringarna på regional nivå och säkerställa att alla regioner får fördelar av omställningen. **Sammanhållningspolitikens** fonder kommer, förutom att bidra till att öka medvetenheten, samarbetet och kapacitetsuppbyggnaden, även att hjälpa regionerna att genomföra strategier för en cirkulär ekonomi och förstärka deras industrier och värdekedjor. Lösningar för en cirkulär ekonomi kommer att skräddarsys för **de yttersta randområdena och öarna**, eftersom de är beroende av import av resurser, genererar stora mängder avfall till följd av turismen och även är avfallsexportörer. Den **mekanism för en rättvis omställning**⁴³ som föreslås som del av investeringsplanen för den europeiska gröna given och InvestEU kommer att kunna stödja projekt som fokuserar på den cirkulära ekonomin.

De föreslagna initiativen **Europeiska stadsinitiativet, utmaning för intelligenta städer och cirkulära städer och regioner** kommer att ge ett viktigt stöd till städer. Den cirkulära ekonomin kommer att vara ett av de prioriterade områdena för **överenskommelsen om gröna städer**.

Europeiska plattformen för berörda aktörer inom den cirkulära ekonomin kommer även fortsättningsvis att vara samlingspunkten för informationsutbyte mellan aktörerna.

6. ÖVERGRIPANDE ÅTGÄRDER

6.1. Cirkularitet som en nödvändig förutsättning för klimatneutralitet

För att uppnå klimatneutralitet är det nödvändigt att stärka synergier mellan cirkularitet och minskning av växthusgasutsläppen. Kommissionen kommer att göra följande:

- Analysera hur **cirkularitetens inverkan på begränsning av och anpassning till klimatförändringarna** kan mätas på ett systematiskt sätt.

⁴¹ https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=cei_cie010&language=en

⁴² COM(2020) 14 final.

⁴³ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/fs_20_39

- Förbättra **modelleringsverktygen** för att **fånga upp fördelarna med den cirkulära ekonomin när det gäller minskade utsläpp av växthusgaser** på EU-nivå och nationell nivå.
- Främja förstärkning av **den cirkulära ekonomins roll vid framtida översyner av de nationella energi- och klimatplanerna** samt, då så är lämpligt, i andra klimatpolitiska åtgärder.

För att uppnå målet om klimatneutralitet kommer det också att krävas, förutom minskning av utsläppen av växthusgaser, att koldioxid avlägsnas ur atmosfären, används i vår ekonomi utan utsläpp och lagras under långa tidsperioder. Insatserna för att avlägsna koldioxid ur atmosfären kan vara naturbaserade, till exempel återställande av ekosystem, skydd av skog, nybeskogning, hållbart skogsbruk och koldioxidbindning inom jordbruket, eller bygga på ökad cirkularitet, exempelvis genom långsiktig lagring i träkonstruktioner, återanvändning och lagring av kol i produkter exempelvis genom mineralisering i byggmaterial.

För att **ge incitament för upptag av koldioxid och ökad cirkularitet av kol**, och samtidigt fullt ut respektera målen om biologisk mångfald, kommer kommissionen att undersöka utformningen av ett **regelramverk för certifiering av kolsänkor** som bygger på en robust och transparent koldioxidredovisning för att övervaka och kontrollera riktigheten hos rapporterade mängder avlägsnad koldioxid.

6.2. Att få ekonomin på rätt spår

För att påskynda den gröna omställningen krävs försiktiga men ändå bestämda åtgärder för att styra ekonomin mot mer hållbara produktions- och konsumtionsmönster. Kommissionen har redan tagit en rad initiativ i detta avseende, bland annat **integrering av målet om den cirkulära ekonomin i EU:s taxonomiförordning⁴⁴** och förberedande arbete med **EU:s miljömärkningskriterier för finansiella produkter. Plattformen för finansiering av den cirkulära ekonomin** kommer att fortsätta att tillhandahålla vägledning för initiativtagare till projekt i fråga om incitament för en cirkulär ekonomi, kapacitetsuppbyggnad och finansiell riskhantering. EU:s finansieringsinstrument, som till exempel SMF-garantier inom det nuvarande ramverket och InvestEU från och med 2021, mobiliserar redan privat finansiering till stöd för den cirkulära ekonomin. Kommissionen har även föreslagit en **ny form av egna medel baserad på mängden ej återvunnet plastförpackningsavfall**. Därutöver kommer kommissionen att arbeta för följande:

- Skärpa bestämmelserna om företagens miljörapportering i samband med den kommande **översynen av direktivet om icke-finansiell rapportering**.
- Stödja ett **näringslivslett initiativ för att ta fram miljöredovisningsprinciper** som kompletterar finansiella uppgifter med uppgifter om företagens insatser för en cirkulär ekonomi.
- Uppmuntra företagen att **integrera hållbarhetskriterier i sina affärsstrategier** genom att förbättra bolagsstyrningsramen.
- Återspegla målen som är kopplade till den cirkulära ekonomin som del av den **europiska planeringsterminens nya inriktning** och i samband med den kommande översynen av **riktlinjerna för statligt stöd på miljö- och energiområdet**.

⁴⁴ EU:s klassificeringssystem för miljömässigt hållbara åtgärder:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/HIS/?uri=CELEX%3A52018PC0353>

- Fortsätta att uppmuntra en bredare användning av väl utformade ekonomiska instrument i medlemsstaterna, såsom **miljösatser, inbegripet deponerings- och förbränningssatser**, och ge medlemsstaterna möjligheter att använda **mervärdesskattesatser** för att främja verksamheter för en cirkulär ekonomi som inriktas på slutkonsumenterna, exempelvis reparationstjänster⁴⁵.

6.3. Driva på omställningen med hjälp av forskning, innovation och digitalisering

Europeiska företag ligger i framkant när det gäller cirkulär innovation. **Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf)** kommer genom smart specialisering, **Life** och **Horisont Europa** att komplettera privat innovationsfinansiering och stödja hela innovationscykeln i syfte att få ut lösningar på marknaden. Horisont Europa kommer att stödja arbetet med att utforma indikatorer och data, nya material och produkter, ersättning och eliminering av farliga ämnen genom en strategi för säker design, cirkulära affärsmodeller och nya produktions- och materialåtervinningstekniker, bland annat genom att utforska möjligheter med kemisk återvinning, och med hänsyn till de digitala verktygens roll för att uppnå målen för den cirkulära ekonomin. **Marie Skłodowska Curie-åtgärderna** kan dessutom stödja utvecklingen av färdigheter, utbildning och rörlighet för forskarna inom detta område.

Digital teknik kan spåra produkter, komponenter och material och göra uppgifterna tillgängliga på ett säkert sätt. Det **europiska dataområdet för smarta cirkulära tillämpningar** som avses i avsnitt 2 kommer att tillhandahålla strukturen och styrsystemet för att driva tillämpningar och tjänster som exempelvis produktpass, resurskartläggning och konsumentinformation.

Det **europiska institutet för innovation och teknik** kommer att samordna för innovationsinitiativ för cirkulär ekonomi i samarbete med universitet, forskningsorganisationer, industrin samt små och medelstora företag i **kunskaps- och innovationsgrupperna**.

Det **immaterialrättsliga systemet** måste anpassas till den digitala tidsåldern och den gröna omställningen och stödja EU-företagens konkurrenskraft. Kommissionen kommer att föreslå en **strategi för immateriella rättigheter** för att säkerställa att de förblir en viktig främjande faktor för den cirkulära ekonomin och framväxten av nya affärsmodeller.

7. LEDA INSATSERNA PÅ GLOBAL NIVÅ

EU kan endast lyckas om dess insatser även driver på den globala omställningen till en klimatneutral och resurseffektiv cirkulär ekonomi. Det finns ett växande behov av att påskynda diskussionerna om definitionen av ett ”säkert manöverutrymme”, inom vilket användningen av olika naturresurser inte överskrider vissa lokala, regionala eller globala tröskelvärden och miljöeffekterna håller sig inom planetens gränser.

För länder med utsikter till EU-anslutning, våra närmaste grannar i syd och öst, tillväxtekonomier och viktiga partner runtom i världen, kommer de nya hållbara modellerna att öppna nya möjligheter för företag och arbetstagare, samtidigt som banden stärks till europeiska ekonomiska aktörer⁴⁶.

⁴⁵ Beroende på resultatet av det pågående lagstiftningsförfarandet.

⁴⁶ SWD(2020) 100.

För att stödja en global omställning mot en cirkulär ekonomi kommer kommissionen att göra följande:

- Med utgångspunkt i den europeiska strategin för plast leda insatserna på internationell nivå för att uppnå en **global överenskommelse om plast**, genom att uppmuntra länderna att ta till sig EU:s strategi för en cirkulär ekonomi för plast.
- Föreslå en **global allians för en cirkulär ekonomi** för att kartlägga kunskapsluckor och brister i styrningen när det gäller framväxten av en global cirkulär ekonomi samt gå vidare med partnerskapsinitiativ, även med stora ekonomier.
- Undersöka om det är möjligt att definiera ett **säkert manöverutrymme** för användning av naturresurser och överväga att inleda diskussioner om en **internationell överenskommelse för förvaltningen av naturresurser**.
- Bygga ett starkare **partnerskap med Afrika** för att maximera fördelarna med den gröna omställningen och den cirkulära ekonomin.
- Säkerställa att **frihandelsavtalen** återspeglar den cirkulära ekonomins höjda mål.
- Fortsätta att främja den cirkulära ekonomin i **anslutningsprocessen med västra Balkan, i bilaterala, regionala och multilaterala politiska dialoger, diskussioner och miljöavtal**, samt vid hjälp med föranslutning och i program för grannländer, utveckling och internationellt samarbete, bland annat den internationella plattformen för hållbara finanser.
- Öka **upplysningsarbetet**, bland annat genom den europeiska ”gröna given-diplomatin” och insatser för den cirkulära ekonomin, och samarbeta med EU:s medlemsstater för att förbättra samordningen och de gemensamma insatserna för en global cirkulär ekonomi.

8. ÖVERVAKNING AV FRAMSTEGEN

I linje med den europeiska gröna given och den årliga strategin för hållbar tillväxt 2020⁴⁷ kommer kommissionen att **förstärka övervakningen av nationella planer och åtgärder i syfte att påskynda omställningen till en cirkulär ekonomi som ett led i den europeiska planeringsterminens nya inriktning**, med målet att integrera en starkare hållbarhetsdimension.

Kommissionen kommer också att uppdatera **övervakningsramen för den cirkulära ekonomin**⁴⁸. Nya indikatorer, som i så stor utsträckning som möjligt bygger på europeisk statistik, kommer att inriktas på fokusområdena i denna handlingsplan samt de inbördes kopplingarna mellan cirkularitet, klimatneutralitet och nollutsläppsmålet. Samtidigt kommer projekt inom ramen för Horisont Europa och Copernicusdata att förbättra metoderna för att mäta cirkularitet på flera nivåer som ännu inte mäts i den officiella statistiken.

Indikatorer för resursanvändning, även konsumtion och materialavtryck för att ta hänsyn till materialkonsumtion och miljöpåverkan i samband med våra produktions- och konsumtionsmönster, kommer att utvecklas ytterligare och kopplas till övervakning och bedömning av framstegen mot att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och resursanvändning och dess inverkan inom och utanför EU.

⁴⁷ COM(2019) 650 final.

⁴⁸ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/circular-economy/indicators/monitoring-framework>

9. SLUTSATS

Omställningen till en cirkulär ekonomi kommer att vara systematisk, djupgående och omvälvande, inom och utanför EU. Den kommer ibland att orsaka störningar, därför måste den vara rättvis. Den kommer att kräva anpassning och samarbete mellan alla berörda parter på alla nivåer – EU-nivå, nationell, regional och lokal nivå samt på internationell nivå.

Därför uppmanar kommissionen EU:s institutioner och organ att stödja denna handlingsplan och aktivt bidra till dess genomförande, och medlemsstaterna uppmanas att anta eller uppdatera sina nationella strategier, planer och åtgärder för den cirkulära ekonomin i ljuset av ambitionen i handlingsplanen. Kommissionen rekommenderar dessutom att den cirkulära ekonomin finns med bland ämnena inom ramen för diskussionen om Europas framtid och att den är en stående punkt i medborgardialogerna.